

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น
เทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอลอง จังหวัดแพร่*
PEOPLE'S POLITICAL PARTICIPATION IN ELECTION OF LOCAL
EXECUTIVES OF HUAI OR SUB-DISTRICT MUNICIPALITY,
LONG DISTRICT, PHRAE PROVINCE

สุภาวดี ปันเต็ม, Supawadee Pantem
พระครูโสภณกิตติบัณฑิต, Phrakru Sophonkittibundit
มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phrae Campus
E-mail : ple1421@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปปรานิชธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น และ 3) ศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอลอง จังหวัดแพร่ การวิจัยเป็นแบบผสมวิธี ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 365 คน การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอลอง จังหวัดแพร่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.06$, S.D.=0.82) 2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปปรานิชธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง ($r=.788^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐาน 3) ปัญหาและอุปสรรค พบว่า ประชาชนไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ไม่ให้ความสำคัญกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ไม่มีความกระตือรือร้นในการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมทำกิจกรรมทางการเมือง รวมทั้งไม่สามารถเข้าถึง

* Received 11 May 2023; Revised 23 June 2023; Accepted 25 June 2023

เทคโนโลยีทางการเมืองได้อย่างทั่วถึง ข้อเสนอแนะ พบว่า ควรเน้นให้ประชาชนทุกช่วงวัย ได้มีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งก่อนการเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้ง และหลังการเลือกตั้ง สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ถูกต้องตามหลักประชาธิปไตย ควรจัดให้มีสถานที่ในการเสวนา สนทนา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการเมือง เจ้าหน้าที่การเมืองควรตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ควรเน้นการประชาสัมพันธ์และเพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับประชาชนให้ครอบคลุมและทั่วถึง

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมทางการเมือง, การเลือกตั้ง, ผู้บริหารท้องถิ่น

Abstract

This research article aims to 1) study the level of political participation of citizens in the election of local executives of Huai Or Sub-District Municipality, Long District, Phrae Province. 2) study the relationship between Aparihaniyadhamma principles and the political participation of the people in the election of local executives of Huai Or Sub-District Municipality, Long District, Phrae Province and 3) study the problems, obstacles, and suggestions of people's political participation in the election of local executives of Huai Or Sub-District Municipality. Long District, Phrae Province , conducted by the mixed research methods. The quantitative research obtaining a sample of 365 people, qualitative research 9 key informants or people. Findings were as follows: 1. The level of political participation of citizens in the election of local executives of Huai Or Sub-District Municipality. Long District, Phrae Province by overall was at moderate level (\bar{X} =3.06, S.D.=0.82). 2. The relationship between the Aparihaniyadhamma principles and the political participation of the people in the election of local executives of Huai Or Sub-District Municipality. Long District, Phrae Province, as a whole, had a relatively high level of positive Correlation. (r =.788**) with statistically significant level at 0.01, thus accepting the hypothesis. 3. Problems and obstacles found that the public did not realize the importance of political participation. It did not give priority to voting rights. There was no enthusiasm for engaging in dialogue, exchange, learning and participating

in political activities, as well as having no access to political technology thoroughly. Suggestions: People of all ages should be encouraged to participate in politics both before, during and after elections. Build understanding of democratically correct rights, freedoms, and political participation. It should provide a place to discuss and exchange ideas about politics. Political officials should be aware of their roles and duties. Emphasis should be placed on public relations and increase channels of communication with the public to be comprehensive and thorough.

Keywords : Political participation, Elections, Local Executives

บทนำ

การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหัวใจหรือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและขาดมิได้ สำหรับการปกครองท้องถิ่น โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนปกครองตนเอง หรือกำหนดวิถีชีวิตและอนาคตของชุมชนโดยคนในชุมชน ดังเห็นได้จากการกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น ต้องเป็นตัวแทนของประชาชนซึ่งมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านกระบวนการเลือกตั้ง (อรทัย ก๊กผล, 2552, น. 4) จึงถือว่าเป็น “การปกครองของประชาชนโดยประชาชน และเพื่อประชาชน” โดยรัฐมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน และให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระปราศจากการครอบงำ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2547, น. 1) ดังนั้น การเลือกตั้งท้องถิ่นจึงเป็นช่องทางหนึ่งของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับท้องถิ่นตามสิทธิขั้นพื้นฐาน โดยการเลือกตัวแทนของตนเข้าไปใช้อำนาจตัดสินใจทางการเมือง ซึ่งเกิดขึ้นภายใต้ข้อจำกัดของการมีประชากรจำนวนมากและมีพื้นที่เขตการปกครองที่มีขนาดใหญ่ จึงทำให้การใช้อำนาจของประชาชนด้วยตนเองโดยตรง (เอนก เหล่าธรรมทัศน์, 2554, น. 25-28)

เทศบาลตำบลห้วยอ้อ เป็นเทศบาลขนาดกลาง ได้มีการเปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116 ตอนที่ 9 ก ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2542 โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 25 พฤษภาคม 2542 หลังจากประกาศในราชกิจจานุเบกษา ครบ 90 วัน (เทศบาลตำบลห้วยอ้อ, 2564) มีองค์กรทางการเมืองตาม

พระราชบัญญัติเทศบาล จำนวน 2 ส่วน คือ 1) คณะผู้บริหาร ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรีไม่เกิน 2 คน ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและเลขาธิการนายกเทศมนตรี จำนวนรวมกันไม่เกิน 2 คน 2) สภาเทศบาล ประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 12 คน จากเขตเลือกตั้งจำนวน 2 เขต เขตละ 6 คน (เทศบาลตำบลห้วยอ้อ, 2565) โดยคณะกรรมการเลือกตั้งได้กำหนดจัดการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ในวันที่ 28 มีนาคม 2564 ในด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 4,133 คน จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาแสดงตนขอรับบัตรเลือกตั้ง 2,692 คน และมีจำนวนผู้ไม่มาใช้สิทธิเลือกตั้ง 1,441 คน โดยจำนวนผู้ออกมาใช้สิทธิการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ คิดเป็นร้อยละ 65.13 (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กองการเลือกตั้ง กระทรวงมหาดไทย, 2564) และต่ำกว่าค่ามาตรฐานของประเทศไทยที่มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งคิดเป็นร้อยละ 66.95 (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2564) ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ จากการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ที่ได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566-2570) ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชนและภาคประชาชน รวมทั้งหน่วยงานภายในเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ได้นำไปสู่การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของประชาชน ในการดำเนินงานที่ผ่านมาของเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ พบว่า ประชาชนมีปัญหาในด้านการเมืองและการบริหาร กล่าวคือ ประชาชนขาดความรู้ด้านการเมือง การปกครองทำให้กระบวนการตรวจสอบทางการเมืองอ่อนแอ รวมทั้งประชาชนยังขาดความสนใจในด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ไม่เข้าใจในระบบการบริหารงานของเทศบาล ทำให้เกิดความเข้าใจผิดในการติดต่อประสานงานอยู่บ่อยครั้ง (เทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่, 2564 (อัตสำเนา))

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ เพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เมื่อนำหลักการบริหารนิยธรรมมาประยุกต์ใช้กับการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนมีความสนใจและมีส่วนร่วมทางการเมืองในทุกมิติ เพื่อเลือกตัวแทนมาทำหน้าที่บริหารและพัฒนาชุมชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอลอง จังหวัดแพร่
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารนิยธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอลอง จังหวัดแพร่
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอลอง จังหวัดแพร่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอลอง จังหวัดแพร่ โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจจากแบบสอบถามกับประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ที่มีสิทธิเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอลอง จังหวัดแพร่ จำนวน 4,133 คน (จางง เชียงเนา, 2564) กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 365 คน ได้มาจากการสุ่มโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 (สมชาย วรกิจเกษมสกุล, 2553, น. 170) วิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติพรรณนาและเชิงสถิติอนุมาน การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอลอง จังหวัดแพร่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} =2.94, S.D.=0.58)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภออลอง จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม

(n=365)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาล ตำบลห้วยอ้อ อำเภออลอง จังหวัดแพร่	ระดับปฏิบัติการ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการออกเสียงเลือกตั้ง	3.69	0.73	มาก
2. ด้านการสนทนาเรื่องการเมือง	2.88	0.72	ปานกลาง
3. ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	2.73	0.78	ปานกลาง
4. ด้านการจัดตั้งและการเข้าร่วมเป็น สมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ	2.65	0.72	ปานกลาง
5. ด้านการติดต่อส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่ การเมือง	2.76	0.69	ปานกลาง
ภาพรวม	2.94	0.58	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการออกเสียงเลือกตั้ง รองลงมา ได้แก่ ด้านการสนทนาเรื่องการเมือง ด้านการติดต่อส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่การเมือง ด้านการรณรงค์หาเสียง และด้านการจัดตั้ง และการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารนิยธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภออลอง จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง ($r=.772^{**}$)

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารนิยธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอลอง จังหวัดแพร่

		การมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหาร ท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอ ลอง จังหวัดแพร่	
หลักการบริหารนิยธรรม	ค่าสหสัมพันธ์	.772**	
	P	0.01	
	ระดับความสัมพันธ์	ค่อนข้างสูง	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารนิยธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอลอง จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง ($r=.772^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐาน

วัตถุประสงค์ที่ 3 ปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอลอง จังหวัดแพร่ พบว่า การชี้แจงขั้นตอนการเลือกตั้งและการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารยังไม่ครอบคลุมและชัดเจน ประชาชนไม่ให้ความสำคัญกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เนื่องจากการทำงานต่างจังหวัดทำให้ไม่สะดวกในการเดินทางกลับภูมิลำเนา ไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีทางการเมืองได้อย่างทั่วถึง ไม่ได้มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ขาดพื้นที่ในการเสวนา สนทนา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการเมือง มีการแบ่งพวกพ้องทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการเข้าร่วมกลุ่มหรือโครงการต่าง ๆ และไม่ได้รับความสะดวกในการพบปะ ติดต่อกับและประสานงานกับเจ้าหน้าที่การเมือง

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอลอง จังหวัดแพร่ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรประชาสัมพันธ์ เชิญชวนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทั้งก่อนการเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้ง และหลังการเลือกตั้ง ควรเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกช่วงวัย ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมที่ถูกต้องตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ควรจัดให้มีเวทีหรือสถานที่เพื่อให้ประชาชนได้ร่วมกัน เสวนา สนทนาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการเมือง ควรมีการ

ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และกระบวนการในการจัดตั้งกลุ่ม รวมทั้งประโยชน์ที่จะได้รับ เจ้าหน้าที่ทางการเมืองควรลงพื้นที่เพื่อพบปะประชาชนและเพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสารให้กับประชาชน

อภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 จากผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.94$, S.D.=0.58) ได้แก่ ด้านการออกเสียงเลือกตั้ง ด้านการสนทนาเรื่องการเมือง ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ด้านการติดต่อส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่การเมือง และด้านการจัดตั้งและการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาณัฐพล กิตติปัญญา (อรรถารส) (พระมหาณัฐพล กิตติปัญญา(อรรถารส), 2563, น. 203) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.79$, S.D.=0.59) คือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการสนทนาเรื่องการเมือง ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และด้านการจัดตั้งและเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาสวรรณ สิทธิกรณ์ (ภาสวรรณ สิทธิกรณ์, 2564, น. 68-69) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในจังหวัดขอนแก่น เขตเลือกตั้งที่ 7 พบว่า พฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.44$, S.D.=0.74) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยงยุทธ พงษ์ศรี (ยงยุทธ พงษ์ศรี, 2562, น. 39) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปทุมธานี : ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2562 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 จากผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอภิปรายธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง ($r=.772^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สะท้อนให้เห็นว่า ประชาชนส่วนใหญ่ได้มีการนำหลักอภิปรายธรรมมาประยุกต์ใช้กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระวรวิทย์ วรวิทย์เมธี (ลือไธ้) (พระวร

วุฒิ วรวุฒิเมธี (ลือโฮ้ง), 2565, น. 198) ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ตำบลช่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปินิยธรรมกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง ($r = .636^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทน ทองเล็ก (สุทน ทองเล็ก, 2563, น. 157) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจังหวัดสระแก้วในการเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. 2562 ผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับหลักอปินิยธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r = 0.917$) อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาโสภณ กิตติโสภโณ (พระมหาโสภณ กิตติโสภโณ, 2562, น. 25) ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอปินิยธรรมในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกมน อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัย พบว่า หลักอปินิยธรรม มีความสัมพันธ์กับการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกมน อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์สูง มีการประยุกต์ใช้หลักอปินิยธรรมมาใช้ในการบริหาร ส่งผลให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ จึงยอมรับสมมติฐาน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 จากผลการวิจัย พบว่า ปัญหา อุปสรรค การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอลอง จังหวัดแพร่ พบว่า ประชาชนไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ไม่ให้ความสำคัญกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ไม่มีความกระตือรือร้นในการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมทำกิจกรรมทางการเมือง ไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีทางการเมืองได้อย่างทั่วถึง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุป็น สมสาร (สุป็น สมสาร, 2563, น. 90-91) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโขงเจียม อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ประชาชนบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ทางการเมืองของตนเอง ยังไม่ทราบช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากทางราชการที่ประชาชนสามารถติดตามได้สะดวก ขาดการส่งเสริมสนับสนุน ให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะในกระบวนการดำเนินงานทางการเมืองของหน่วยงานภาครัฐ ไม่ทราบข้อกฎหมายและขั้นตอนในกระบวนการดำเนินการเรียกร้องสิทธิประโยชน์เพื่อส่วนรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาณรงค์ ธมฺเมธี (ศรีพันลม) (พระมหาณรงค์ ธมฺเมธี (ศรีพันลม), 2562, น. 122-124) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ทางการเมือง การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต่อเนื่อง ไม่ให้ความสำคัญกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง บางพื้นที่ยังมีการซื้อสิทธิขายเสียง การรณรงค์หาเสียงในชุมชนยังไม่เข้าถึงประชาชน การเสนอนโยบายที่เกินจริง และประชาชนบางส่วนเบื่อหน่ายขาดการมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระทรงวุฒิ ชาติเมธี (รัตนะ) (พระทรงวุฒิ ชาติเมธี (รัตนะ), 2563, น. 116) ได้ศึกษาเรื่อง การกล่อมเกลາทางการเมืองที่มีผลต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนในเขตอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน พบว่า ประชาชนได้รับความรู้ทางการเมืองหรือข้อมูลข่าวสารทางการเมืองต่าง ๆ จากเจ้าหน้าที่ของรัฐน้อย การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ไม่ค่อยเข้าถึงสื่อได้มากเท่าที่ควร โดนปิดกั้นในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง มีความคิดเห็นทางการเมืองน้อยจนนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่น้อยตามไปด้วย

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอลอง จังหวัดแพร่ พบว่า ควรเน้นให้ประชาชนทุกช่วงวัยได้มีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งก่อนการเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้ง และหลังการเลือกตั้ง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ และมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักประชาธิปไตย ควรจัดให้มีสถานที่ในการเสวนา สนทนา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการเมือง เจ้าหน้าที่การเมืองควรตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเอง และเพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสารให้กับประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกชัย พรนิคม (เอกชัย พรนิคม, 2563, น. 9-10) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ควรมีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนดำเนินการเลือกตั้ง ควรมีการประชุมจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งโดยคัดเลือกประชาชนที่สนใจมาเป็นกรรมการเลือกตั้ง ควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมรณรงค์การเลือกตั้งให้มากขึ้น โดยการจัดกิจกรรมภายในท้องถิ่นอย่างน้อยอาทิตย์ละ ๑ วัน ในการออกไปรณรงค์และบอกต่อให้แก่สมาชิกครอบครัว เพื่อน ในการลงทะเบียนใช้สิทธิลงคะแนนเสียง ร่วมรณรงค์การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งโดยวิทยุกระจายเสียงในหมู่บ้าน ประชาชนมีการตัดสินใจทางการเมืองโดยเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง การสนทนาแลกเปลี่ยนข่าวสารและเรียนรู้ ชุมชนควรตระหนักถึงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระณัฐพงษ์ ญฐวิโส (สุตใจ) (พระณัฐพงษ์ ญฐวิโส (สุตใจ), 2563, น. 146-149) ได้ศึกษาเรื่อง การกล่อมเกลາทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนต้องเปิดใจกว้างยอมรับความแตกต่างร่วมกัน หันหน้าปรึกษาหาแนวทางร่วมกัน จัดเวทีให้ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งได้เสนอตน แสดงภูมิรู้ และความสามารถให้ประชาชนได้พิจารณา เจ้าหน้าที่ภาครัฐต้องวางตัวเป็นกลาง ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

เจ้าหน้าที่ภาครัฐต้องวางตัวเป็นกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสุรเดช สุเมธโส (บุญเรือง) (พระสุรเดช สุเมธโส (บุญเรือง), 2562, น. 123-124) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการตัดสินใจใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในตำบลต้าผามอก อำเภออลอง จังหวัดแพร่ พบว่า ควรมีบอร์ดโปรเจคเตอร์ขนาดใหญ่ตามจุดถนนสายหลักเพื่อประชาสัมพันธ์ จัดหน่วยอบรมเข้าถึงประชาชนทุกหมู่บ้าน ควรสร้างหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ควรให้ความรู้ความเข้าใจถึงวิธีการประมินและการจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมือง ควรให้โอกาสแก่ผู้สมัครหน้าใหม่ ๆ และพรรคการเมืองที่ไม่คุ้นเคยมีโอกาสในการทำงานควรให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนถึงความสำคัญของหลักธรรมาธิปไตย และความสำคัญของการตัดสินใจสุดท้ายว่าจะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่งตามหลักธรรมาธิปไตย

องค์ความรู้ใหม่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภออลอง จังหวัดแพร่ เป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การสนทนาเรื่องการเมือง การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การจัดตั้งและการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ รวมทั้งการติดต่อส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่การเมือง โดยนำมาประยุกต์ใช้กับหลักการบริหารนิยธรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งความไม่เสื่อม ทำให้เกิดความเจริญไม่มีความเสื่อมทั้งส่วนตนและส่วนรวม มุ่งเน้นให้ทุกคนมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมก่อเกิดเป็นความสามัคคี เคารพ นับถือซึ่งกันและกัน ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้จากการวิจัยได้ **KPLACE MODEL** ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

อธิบายแผนภาพที่ 1

K = Knowledge องค์ความรู้ ได้แก่ ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง และส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญทั้งทางตรงและทางอ้อม

P = Planning การวางแผน ได้แก่ ควรมีการจัดประชุมร่วมกันเพื่อวางแผนการเลือกตั้ง โดยกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายรวมทั้งแนวทางหรือวิธีการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งหรือกิจกรรมทางการเมืองมากที่สุด

L = Liberty เสรีภาพ ได้แก่ ประชาชนควรมีเสรีภาพในการจัดกิจกรรม จัดตั้งกลุ่มหรือเครือข่ายเพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารโดยไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น

A = Awareness ความตระหนัก ได้แก่ ควรตระหนักและเห็นความสำคัญของการเลือกตั้งที่ถูกต้องตามกฎหมาย เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์และยุติธรรม ควรพิจารณาและไตร่ตรองในการเลือกผู้แทนที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความตระหนักรู้และพร้อมที่จะเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม

C = Communication การสื่อสาร ได้แก่ การติดต่อสื่อสารควรเข้าถึงประชาชน ควรใช้วาจาที่ไพเราะ สุภาพ มีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลาย เช่น ทางเว็บไซต์ เฟซบุ๊ก ไลน์ หอกระจายข่าวผ่านทางผู้นำชุมชน วิทยุชุมชน ป้ายประชาสัมพันธ์ และรถประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

E = Equal ความเท่าเทียม ได้แก่ ประชาชนทุกคนควรมีสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมืองเท่าเทียมกัน ควรให้เกียรติ ยกย่อง ส่งเสริม รับฟังความคิดเห็นของกันและกัน ควรเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถได้มีบทบาททางการเมืองมากขึ้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ควรอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งการจัดสถานที่สำหรับประชาชนได้ร่วมกันสนทนา แลกเปลี่ยน เรียนรู้เกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมือง ร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของผู้บริหารท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ

2) ควรประชาสัมพันธ์ และชี้แจงกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ถูกต้องตามกฎหมายทั้งในระยะก่อนเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้ง และหลังการเลือกตั้งให้กับประชาชนครอบคลุมทุกช่วงวัยอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

3) ควรนำหลักอภิธานิยธรรมมาประยุกต์ใช้ควบคู่กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ก็จะส่งผลให้ประชาชนได้ตระหนักและมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นก็จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4) ควรมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเพื่ออำนวยความสะดวกในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน อีกทั้งมีการใช้สื่อทางออนไลน์ในการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของความเป็นพลเมืองที่ดีแก่ประชาชน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดให้มีเครือข่ายความร่วมมือ เช่น คณะกรรมการการเลือกตั้ง สถานศึกษา หน่วยงานของรัฐในพื้นที่ และผู้บริหารท้องถิ่นในการจัดทำโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และจัดสถานที่สำหรับประชาชนใช้ในการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมติดตาม ร่วมตรวจสอบในสิ่งที่มีผลกระทบต่อตนเองหรือชุมชน

2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการการเลือกตั้ง สถานศึกษา หน่วยงานของรัฐในพื้นที่ และผู้นำชุมชน ควรประชาสัมพันธ์ และชี้แจงกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ถูกต้องตามกฎหมายทั้งในระยะก่อนเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้ง และหลังการเลือกตั้งให้กับประชาชนครอบคลุมทุกช่วงวัยอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และประชาชนในพื้นที่ ควรนำหลักอภิธานิยธรรมมาประยุกต์ใช้ควบคู่กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ก็จะส่งผลให้ประชาชนได้ตระหนักและมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นก็จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดหาเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ มาใช้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นแก่ประชาชน เพื่ออำนวยความสะดวกในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งแก่ประชาชน อีกทั้งควรมีการผลิตสื่อทางออนไลน์ในการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของความเป็นพลเมืองที่ดีแก่ประชาชน

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้งเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภออลอง จังหวัดแพร่ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

2) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตย ในการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่

3) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กองการเลือกตั้ง กระทรวงมหาดไทย. (2564). ระบบ ศูนย์ข้อมูลเลือกตั้งผู้บริหาร สมาชิกสภาท้องถิ่น และทะเบียน อปท. เรียกใช้เมื่อ 4 ธันวาคม 2564 จาก <https://ele.dla.go.th/public/score.do?jsessionid=8347758EC6518A24AFB22AE492B4CAFD>
- จำนง เชียงเนา. (2564). แบบข้อมูลจำนวนหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้ง สมาชิกสภาเทศบาลตำบลห้วยอ้อ และนายกเทศมนตรีตำบลห้วยอ้อ เทศบาลตำบล ห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ เลือกตั้งวันอาทิตย์ ที่ 28 มีนาคม 2564. แพร่ : เทศบาลตำบลห้วยอ้อ. (อัดสำเนา).
- เทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่. (2565). โครงสร้างองค์กร. เรียกใช้เมื่อ 25 เมษายน 2565 จาก <https://www.huayor.go.th/orgchart.php>
- เทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่. (2564). แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566-2570). แพร่ : เทศบาลตำบลห้วยอ้อ. (อัดสำเนา).
- เทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่. (2564). ประวัติความเป็นมา. เรียกใช้เมื่อ 4 ธันวาคม 2564. จาก <https://www.huayor.go.th/history.php>
- พระณัฐพงษ์ ญญฐวีโส (สุดใจ). (2563). การกล่อมเกลາทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของเยาวชนอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี (สารนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระทรงวุฒิ ชาตเมธี (รัตนะ). (2563). การกล่อมเกลາทางการเมืองที่มีผลต่อการใช้สิทธิเลือกตั้ง ของประชาชนในเขตอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน (สารนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาณรงค์ ธมมเมธี (ศรีพันลม). (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไป ของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร (สารนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาณัฐพล กิตติปัญญา (อรรถารส). (2563). การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลมหาพรหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. การประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceedings). หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๓, ๒๐๓.

พระมหาโสภณ กิตติโสภโณ. (2562). การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยมในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกมน อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์. วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์. 2(1), 27.

พระวรวิฑูมิ วรวิฑูมิเมธี (ลือโฮ้ง). (2564). การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ตำบลช่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระสุรเดช สุเมธโส (บุญเรือง). (2562). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการตัดสินใจใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในตำบลท่าผามอก อำเภอลอง จังหวัดแพร่ (สารนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ภาสวรรณ สิทธิกรณ. (2564). พฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งซ่อม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในจังหวัดขอนแก่น เขตเลือกตั้งที่ 7 (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ยงยุทธ พงษ์ศรี. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปทุมธานี : ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2562 (งานค้นคว้าอิสระปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกริก.

สมชาย วรภิเษมสกุล. (2563). ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. อุตรธานี : อักษรศิลป์การพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2564). ข่าวประชาสัมพันธ์. เรียกใช้เมื่อ 4 ธันวาคม 2564 จาก https://www.ect.go.th/ewt/ewt/sakaeo/ewt_news.php?nid=10665&ewt=ZGJfMTE5X2VjdF90aA

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2547). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน. กรุงเทพมหานคร : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สุทน ทองเล็ก. (2563). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจังหวัดสระแก้วในการเลือกตั้งทั่วไปปี พ.ศ. 2562 (ดุขฎิณีพนธ์ปริญญาปรัชญาดุขฎิณีบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- สุป็น สมสาร. (2563). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโขงเจียม อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี. วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์. 5(1), 90-91.
- อรทัย ก๊กผล. (2552). คู่คิด คู่มือ การมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับผู้บริหารท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : ส เจริญ การพิมพ์.
- เอกชัย พรนิคม. (2563). การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่. วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์. 3(2), 9-10.
- เอนก เหล่าธรรมทัศน์. (2554). ประชาธิปไตยท้องถิ่น : สาระสำคัญของการเมืองและการปกครองส่วนท้องถิ่น. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มติใหม่.

